

Riigikogu juhatus

Meie: 15.10.2026
nr 2-5/26-01545-3

**Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni
määruse, mis käsitleb elektriarvete
tulevikukindlust, süsteemikulude
vähendamist ning elektrifitseerimise ja
digitaliseerimise edendamist Euroopa
Liidus, eelnõu kohta**

Austatud Riigikogu juhatus

Edastan Vabariigi Valitsuse 15. oktoobri 2026. a istungil heaks kiidetud järgmised Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega muudetakse määrust (EL) 2019/943 seoses elektriarvete tulevikukindlaks muutmisega liidus süsteemikulude vähendamise ning elektrifitseerimise ja digiülemineku edendamise teel, eelnõu kohta:

1.1 Eesti toetab Euroopa Liidu ühiseid põhimõtteid võrgutasude kujundamiseks. Riigi energiahindasid reguleerivale asutusele peab jääma võimalus võrgutasude arvutamise metoodikat ja järelevalvet neist põhimõtetest lähtuvalt ise kujundada ning võtta arvesse liikmesriigi elektrisüsteemide ja võrgukasutajate erisusi.

1.2 Peame oluliseks, et võrgutasude kujundamise olulised põhimõtted ja pädevuse piirid sätestatakse määruhes endas. Komisjonile antav delegeeritud volitus tuleb piiritleda tehniliste, menetlus- ja läbipaistvusnõuetega.

1.3 Eesti toetab salvestust, paindlikkust, nutivõrke, digilahendusi ja turvalist andmevahetust soodustavaid meetmeid, kui need on tehnoloogianeutraalsed, kulutõhusad ega lükka edasi vajalikke võrguinvesteeringuid. Kokku lepitud ühised tõhususe näitajad ja aruandlusnõuded peavad vältima olemasoleva aruandluse dubleerimist. Reguleerivatele asutustele peab jääma piisav otsustusõigus Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (ACER) koostatavate parimate tavade aruannete kasutamise viisi ja ulatuse üle.

1.4 Eesti nõustub määruse eelnõus sätestatud võimalusega, mille kohaselt võivad liikmesriigid riigieelarvelistest vahenditest osaliselt võrgukulusid katta, et vähendada võrgutasude kogusummat, mida nõutakse võrgukasutajatelt. Riigi vahendid jaotus- või põhivõrguettevõtjale tuleb eraldada mittediskrimineerival viisil ilma konkreetseid võrgukasutajate kategooriaid otseselt või kaudselt valikuliselt eelistamata. Riigi vahendite eraldamine ei tohi nõrgendada stiimuleid, mis on antud võrguettevõtjatele võrgu tõhusaks käitamiseks ja arendamiseks ning võrgukasutajatele selleks, et kohandada nende tarbimist jaotus- ja ülekandevõrgu üldkulude vähendamiseks. Riigi rahastus peab olema ajutine ja

hõlmama ainult täiendavaid kulusid, mis tulenevad meetmetest, mille eesmärk on kiirendada süsinikuheite vähendamist, tootmisprotsesside elektrifitseerimist ja turu lõimimist. Riigi vahendite eraldamine ei tohi kahjustada konkurentsi ega elektri siseturu tulemuslikku toimimist.

1.5 Eesti toetab elektrifitseerimist soodustavat maksupoliitikat, kuid ei toeta elektri maksustamise reguleerimist käesoleva määruse eelnõus. Eelnõu õiguslik alus ei võimalda reguleerida maksuküsimusi, vaid need tuleb otsustada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 115 alusel ühehäälsusega, säilitades liikmesriigi õiguse kujundada oma aktsiisipoliitikat.

1.6 Eesti toetab, et liitumistaotluste eelistamise reeglid olukorras, kus võrgus ei ole kõigi soovitud liitumiste jaoks piisavalt võimsust, on liikmesriikidele vabatahtlikuks rakendamiseks.

1.7 Eesti leiab, et eelnõus sätestatud võrguandmete korduskasutamise tingimused, eelkõige kasutatavate andmete kategooriad ja allikad, isikuandmete töötlemise vajalikkus ja ulatus, osaliste andmekaitsealane vastutus ning asjakohased kaitsemeetmed, peavad olema selgelt ja arusaadavalt reguleeritud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik

Lisad:

1. Seletuskiri
2. Kaasamistabel
3. Huvirühmad
4. Määruse eelnõu COM(2026) 600

Teadmiseks:

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon

Sandra Metste
Sandra.Metste@riigikantselei.ee